

Referat

Fra møte i faggruppen for biologisk mangfold

Dato: 05.06.2025 (kl. 10:00 - 14:30)

Sted: Jeløy Radio

Møteleder: Gaute Velle

Inviterte deltagere:

Fra faggruppen for biologisk mangfold:

Gaute Velle, Anders Nielsen, Lawrence Kirkendall, Lars Robert Hole, Kyrre Kausrud, Erlend Nilsen, Kjetil Hindar, Johanna Järnegren, Eva Thorstad, Brett Sandercock, Sonya Geange, Anders Bryn og Paul Berg

Fra Miljødirektoratet:

Åsa Alexandra Borg Pedersen og Emma Erlingsson

Fra VKM sekretariatet:

Martin Malmstrøm, Daniel Flø og Merethe Aasmo- Finne

Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Erlend Nilsen, Sonya Geange og Lars Robert Hole var fraværende.

Ingen habilitetsutfordringer å melde.

Godkjenning av møte-innkallelse og dagsorden

Ingen innvendinger på møteinnkalling eller dagsorden.

Saker som går i Hovedkomiteen

VKMs strategi har vært på høring og begynner nå å nærme seg ferdigstilling. Har kommet mange høringsinnspill både fra interne (faggruppeliderne) og eksterne samarbeidspartnere og oppdragsgiverne. Strategien er bearbeidet videre av ledergruppen i VKM og sekretariatet

og HK vil få denne til gjennomlesning i slutten av neste uke. Skal publiseres innen sommerferien.

ROVMORD (**R**evidering og **O**ppdatering av **V**KMs **M**etodikk, **O**rdbruk, **R**isikovitenskap og **D**ialog) kommisjonen la frem bakgrunnen for arbeidet som gjøres der og det ble en gjennomgang av titler på de tre siste publikasjonene fra hver faggruppe med fokus på om disse faktisk speiler rapportenes innhold. Kommisjonen vil jobbe videre med å se på forbedringspotensialet, samt lage en typebeskrivelse for de ulike typene leveranser VKM har.

Gaute presenterte rapporten om import av krabber til VKM. Denne har resultert i konkrete tiltak fra Miljødirektoratet: Vil forby en av verdens mest skadelige fremmede krabber

Nytt fra VKM

VKM stiller på Arendalsuka og skal ha en panelsamtale om kunnskapsoppsummering. Primært matsiden som kommer til å delta der nede. Gaute skal til Arendalsuka og kan stille for VKM dersom det er behov.

Tilde har sin siste dag hos VKM i dag og begynner i Miljødirektoratet på avdeling for miljøovervåking neste uke.

Utlysning til ny komite vil bli sendt ut i begynnelsen av desember. Den nye komiteen skal da fungere fra høsten 2026.

Nytt fra Miljødirektoratet

Åsa Borg Pedersen informerte på vegne av Miljødirektoratet:

- 1) Seksjonen for fremmede arter og internasjonal handel får ny seksjonsleder
- 2) Miljødirektoratet har fått ny direktør: Hilde Singsaas
- 3) KLD har fått en ny kunnskapsstrategi (vil bli diskutert på neste HK-møte (ref Merethe))
- 4) Ny mal for bestilling under utarbeidelse – testes ut på den Turkmenske kakerlakken.
- 5) To nye stillinger på seksjonen for fremmede organismer. Første begynner over sommeren og nr to ila høsten.

Turkmensk kakerlakk

Lawrence, presenterte bakgrunn og status for nyoppstartet prosjekt. Prosjektet har så vidt startet opp og skal opp til godkjenning i faggruppen på neste møte.

Kumulative effekter av fremmede arter i Norge

Gaute la frem et utkast til ToR og arbeidsdokument for et mulig selvinitiert prosjekt for å se på kumulative effekter av fremmede arter i Norge. Presentasjonen ligger her.

Ulike utfordringer og hvilke begrensninger et slikt prosjekt skal involvere ble diskutert og alle fikk fritt spillerom til å føre sine tanker om mulige vinklinger inn i et utkast til arbeidsdokument.

Martin har fylt ut skjema for vurdering av prosjektet som en egeninitiering og denne sendes til ledergruppen i VKM for vurdering.

Bruk av kunstig intelligens i risikovurderinger

Presentasjon av Daniel om de ulike typene AI modeller og bruksområder.

Retrival Augmented Generation (RAG) er metoden/modellen vi benytter. Denne bruker LLM kun med utgangspunkt i det redefinerte takstgrunnlaget og skal være fri for «hallusinasjoner».

«Paper QA2 Agent» benyttes, og denne kjører ChatGPT 4.1

Testet metodikken på den asiatiske geithamsarten (*Vespa velutina*) og scriptet brukte totalt 15min (pluss 5 til å finne og laste inn artiklene).

Modellen fungerer veldig bra til å oppsummere informasjon knyttet til spesifikke spørsmål. Imidlertid går mye av konteksten tapt, og det er bekymring knyttet til at dette kan føre til dårligere helhetsforståelse og at nyanser vil gå tapt.

Diskusjon rundt bruk av KI, blant annet knyttet til hvorvidt det er gjennomførbart (og ønskelig) å få ut numeriske verdier i stedet for tekstsvar. Skal være mulig å få til, inkludert vektning av ulike typer variabler for de ulike svarene. Daniel skal jobbe med dette i løpet av fellesferien.

Eventuelt / Møter o.l. av felles interesse

ICAIS 2026. 23-27 august - Belfast

NEOBIOTA september 2026 – Belgia

Nye møtedatoer

3. møte blir da torsdag 11. september (halv dag på Teams)

4. møte blir torsdag 27. november (hel dag i Oslo).